

REDACȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an — 4 coroane.

Pentru România și strălătate pe an: 40 franci.

Manuscrisurile nu se napotăz

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancați nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 10

15 Martie - 15 Maiu

Eri Ungurii din țeara latreagă s'arbat cu strălucire mare ziua în care—înainte cu cincizeci și doi de ani—au scuturat jugul. Că jug erau legile înainte de această zi și numai dela 15 Martie 1848 încoace în Țeara Ungurească s'a dat voie ca cetățenii să tipărească ceea ce vor ei, ear nu ceea ce le îngăduie stăpânirea.

Au prăznuit cu mare alaiu indeosebi Ungurii din Arad, orașul lor „adlat”, căci la 1849 aici au fost împușcați și spânzurați cei 13 generali revoluționari căzuți prizonieri în mâna oștirilor împărătești.

Aici, în mijlocul unui comitat curat românesc au prăznuit, în pace deplină; nici un Român n'are adică obiceiul păcătos să strice serbătoarea altora, să facă astfel neplăceri celor ce nu sunt d'o părere cu el, ci îl privește cu pismă și răutate. Fericirea se fie cine după ale lui dorințe, zice Românul, care întotdeauna a distins părerile altora, dar a cerut ca nici alții să nu-și bată joc de ale lui lucruri sfinte.

În afaceri de soiul acesta Românii sunt de-o rară bună-credință.

La 1848, în ziua de 15 Martie o mulțime de Români cărturari s'au bucurat și ei împreună cu Ungurii, ba chiar după ce s'a hotărât ca Ardealul să fie alipit Țării Ungurești, sute de Români au luptat alături cu Ungurii, despre cari ar fi jurat că ridică arma numai spre a cuceri cât mai multe libertăți. Prin părțile ungurene mai ales, în Maramureș, Sătmăr, Selegiu, Bihor și Arad, trăiesc și azi Români cari au luptat în armata lui—Kossuth.

Chiar eri am primit o telegramă de următorul cuprins:

„Chiavari (în Italia), 14 Martie. Măne, aniversarea libertății popoarelor din Ungaria; doresc Românilor și Ungurilor o amicizie de durată eternă”.

General Paul Pap.

Venerabilul general este din Bihor. La 1848—49 a luat parte la toate luptele ce generalul Bem a dat împotriva oștirilor împărătești și rusești, pe cari le socotea că nisuesc să învingă nu pe revoluționari, dar' să sugrume libertatea popoarelor. La Sibiu se purtase atât de brav, că Bem l'a făcut îndată oficer. A luat de asemenea parte la luptele ce s'au dat între anii 1850—56 împotriva Rusiei și Austriei, ear' dovada vitejiei sale este mai presus de toate faptul, că a ajuns general în armata Italiei, pentru a cărei libertate și-a vârsat sângelui, încât după cum scria astă-vară o mare revista italiană, generalul este podoaba nu numai a oștirii italiene, ci și a neamului românesc.

Lui, într'adevăr i-se potrivește cuvintele poetului: „Român zice, viteaz zice”...

Gândurile și simțurile acestei nobile generațiuni nu sunt însă înțelese de Ungurii nici până în ziua de azi.

Eată, într'adevăr, ce telegramă am mai primit ieri:

„Chișineu, 14 Martie. Tâmbălaul kossuthist de astă-seară 'mi-a spart ferestile”.

M. VELICIU.

Și aceasta așa merge, an de an, de când ne-am pomenit cu libertățile (?) ungurești din 1867. . . Înainte, între 1850—67, chiar dacă n'au fost legi zise liberale, nimeni nu ne-a stilit să iluminăm casele noastre, nici nu ne-a spart ferestile în numele „patriotismului și libertății”, ear' pe 3/15 Maiu al nostru de asemeni îl puteam serba fără a ne primejdi casa și viața. . .

Ca dorințele bătrânului general Pop să se poată intrupa deci, este nevoie mai pre sus de toate ca Ungurii să nu se mai dea la sălbătaci ca cele de la Chișineu de pildă. Să ne lase să prăsnuim și noi pe eroii noștri și zilele strălucite ale istoriei neamului românesc.

E doar' o lege despre de-o-potrivă îndreptărire națională. Suntem cetățenii liberi ai unui stat constituțional. Ce fel de libertate și de-o-potrivă îndreptărire este însă aceea, în care ni se îngăduie numai ce se îndură ministri și cel din urmă solgăbiru ori gendaru maghiar?

15 Martie n'are deci nici un rost de a fi serbat de Ungurii, câtă vreme ei rabdă, ba chiar pretind, ca celorlalte popoare din patrie să li se scurteze drepturile înscrise în lege!

De libertate în Ungaria numai atunci se va putea vorbi, când Românii vor fi lăsați să serbeze și ei în pace ziua de 15 Maiu.

Fiecare cu ale sale!

Altfel Ungurii pângăresc ei înșiși memoria celor cari la 1848 socotiseră ziua de 15 Martie ca zi sfântă a proclamării libertății.

Congresul bisericeii sârbești. În numărul dela 15 l. c. al ziarului „Budapesti Hirnap” cetim următoarele:

„Presa sârbească neconținut și nerabdătoare cere convocarea congresului bisericeii sârbești aménat deja. Arum de curând, iarul sârbească „Srbobran” face grave imputări lui Széll Kálmán, că în contrast cu lozinca „drept, lege și dreptate” în loc de-a convoca congresul, deși prescriș prin lege timpul dintre Paști și Rosaliu se apropie neconținut,—el tot numai cu propunerea comisiei de nouă se ocupă și acum, care i-s'a predat înainte de asta cu un an. „Széll Kálmán—continuu foaia sârbească—deși ar fi avut destulă vreme să vadă, că finuta congresului aménat a fost legală, neavând alt păcat decât acela, să nu s'a alăturat la statorirea voinică a programului propus de guvernul unguresc și

și-a apărut dreptul său față cu nisui-nțele sârbești ale lui Bánffy, totuși pare, că ministrul-president nu convoacă congresul fiindcă sau vrea să facă pe lângă patriarhului, sau vrea să se amestece în autonomia bisericeii sârbești, și să știrbească astfel puterea de rezistență a poporului sârbească.

„Dacă congresul nu se convoacă la timpul statorit prin lege, atunci deputații congresului trebuie să facă tot posibilul, pentru-ca acesta să fie convocat.”

Alegerile pentru Sinod.

În vederea aleg-rilor pentru Sinodul eparchiei Aradului s'au hotărât a se susține următoarele candidaturi:

M.-Radna	d-nii	I. Belez și S. Raicu.
Șiria		R. Șirianu și Aug. Boțoc.
Boroș-Ineu		G. Zeier și Vasile Goldiș.
Buteni		N. Mladin și Dr. G. Popa.
Halmagiu		P. Truța și Dr. C. Groza.
Chișineu		M. Veliciu și Dr. C. Ardelean.
Giula		Dr. Oncu și Dr. Popovici.
Lipova		Dr. I. Suciș și Aurel Micu.
B.-Comloș		Dr. Opresan și Dr. Petrovici.
Birchiș		Dr. Al. Martia.
Tinca		Dr. Aurel Lazar și P. Pașie.
Beliu		Dr. I. Pap și P. Gavriliette.
Beliu		D. Negrean și P. Pap.

Instalarea de la Belinț.

Sosirea comisariatului și primirea lui în Chiseteu. Deputația din Belinț, Banderiu și plecare din Chiseteu. Primirea solemnă în Belinț. Actul instalării în sfta biserică. Banchetul.

(Urmare și fine.)

La oarele 1 și 1/2 sala de învățământ a învățătorului Pava este gata să primească pe oaspeți la mesele aranjate. — Aproape 100 de persoane încungiuă mesele, așteptând să se servească bunătățile banchetului. Fără îndoială, toți mesenii au dobândit convingerea, că amabilele muncitoare, cari au contribuit ca bunătățile acestui banchet să mulțumească inimile tuturor, s'au achitat conștiențios de datoria onorifică ce au luat asupra-le, și merită toată lauda.

Conform obiceiului, la asemenea ocași, toastele se încep când se servește friptura, și, de comun, toastele oficiale mai târziu, apoi celelalte.

Primul toast, a fost al Prea Cuvioșiei Sale părintelui protosincol Vasile Mangra, ținut în sănătatea Prea Sântiei Sale D-lui episcop diocesan Iosif Goldiș. — Arată, în toastul său, că după zisa lui Cichindeal — să zicem și să simțim ca să nu fie desbinări între noi pe tema provincialismului. Om să fie, vrednic și bun, în colo să nu gândim noi la aceia că cine-va e ardelean, bănățean ori ungurean. Suntem fiii aceluiași popor, suntem cu toții români, legătura sângelui, legătura de român adevărat să o aibă înaintea ochilor toți, și mai ales aceia, cari chemați sunt să fie conducătorii naturali ai poporului. Închină în sănătatea Prea Sântitului, care a avut aceste principii în vedere și care le a aplicat în cazul de față, neaplecând urechia sa influențelor din afară.

Mesenii toți au isbucnit în strigăte de „să trăiască”.

Părintele protopop răspunde în termin avantați, și cu cunoscuta-i oratorie scoate în relief datoritiile sale și arată, că numai prin munca solidară, prin buna înțelegere se pot face lucruri bine plăcute înaintea lui Dumnezeu și-a oamenilor. Ureașă vieță lungă atât Prea Sântiei Sale D-lui episcop, cât și Prea Cuvioșiei Sale părintelui Mangra, și termină fâgăduind, că va nisui din toate puterile, ca încrederea cu care a fost onorat să o merite pe deplin. Furtună de aplause acoper cuvintele blândului protopop și mulți lacrămează.

Vorbește apoi părintele, Șepețanu, pe jargon bănățean, și cu multă vervă ureașă vieță îndelungată Părintelui Mangra și protopopului. Au plăcut indeosebi cuvintele din urmă, când, părintele adm. prot. Șepețanu, ca să arate cum știu românii din părțile locului să scurte titlurile încheie: „Să trăiești d-le proto!”

Ilaritate și aplause prelungite recom-pensează frumosul toast. — Simpaticul medic din Chiseteu, dl Dr. Scheffer Ernő, în-sufletit de cele văzute și auzite până aci, atât în biserică cât și la masă, și pătruns că Românul are o misiune civilizatorică și un viitor mare, se ridică și într'un elan de însufletire, spune, ungurește, că deși nu poate vorbi limba românească, ceea-ce regretă din tot sufletul; dar' crezând că entusiasmul sincer are numai o limbă pentru toate neamurile, zice: Vulturul vultur naște. Și când privește la chipul clasic de preot, la expresiunea blândă a feței tatălui noului protopop, apoi la aceia a protopopului, crede că în adevăr aici se poate aplica vorba: Vulturul vultur naște din stejar stejar ră-sare. — În calitate de medic, deprins cu suferința românească, rare-ori îl cuprinde plânsul. În biserică, aici la masă și ori de câte-ori gândul său face comparația între tată și fiu, trebuie să lacrimeze, și mereu se încredințează că despre poporul nostru în genere se poate zice că: Vulturul vultur naște...

Aplause frenetice salută vorbele dlui Dr. Scheffer.

Se ridică părintele Al. Munteanu al lui Vasile dela Covăsinț, și toasteașă ca fost elev pentru dascălul său, noul protopresbiter.

Adânc emoționat, și cu ochii plini de lacrimi, părintele Munteanu dă expresie mulțumitel sale, și în numele prietenilor săi, eu cari a fost fericit să asculte în Sfta teologie studiile propuse de profesorul Sărbu,— să felicite și să ia parte la bucuriile lui, când „înțelepciunea înțelepților” a binevoit să-l institue de protopresbiter al tractului Belințului.

La strigătele de „să trăiască” ale mesenilor, părintele Munteanu printr'o drăguță întorsătură de cuvinte zice: „Dacă D-Voastră ziceți „să trăiesc” eu pentru cuvintele de dragoste ce-vi adresez părintelui meu sufletesc, „să trăiești D-Voastră” pentru bucuria ce-o simțim că-vi veți avea părinte sufletesc al D-voastră”.

Iși pune apoi întrebarea: Cum va trăi sufletul fără inimă, și inima fără de suflet? Și aceasta pentru întrebarea, că la banchet a luat parte nedespărțit amic al protopopului și tovară, în principiu și luptă

vieții, directorul teol. și internatului din Caransebeș, Dr. Iuliu Olariu.

Și fără a răspunde, pentru că-l doare mult acest răspuns, aproape înecat în lacrimi, le urează amândurora ani mulți și fericiți. Aplauze entusiaste au acoperit cuvintele din urmă ale tinerului preot Munteanu. A vorbit apoi părintele din Costeiu Adam Groza, expunând situația tractului și arătând în linii demarcative cum va trebui să porceadă noul protopop pentru a dobândi roadele dorite. Fericit, că a fost unul care a dorit mai mult și a luptat pentru ca sărbătoarea de azi să fie așa și nu alt-cum, dorește ani mulți și fericiți protopopului. A mai vorbit dl Virgil Tomici dela Lugoj, ca amic de principiu al protopopului. E fericit că poate să vorbească liber; e fericit că lucrurile s'au făcut așa; e fericit că nu-l popă și dascăl—zice cu umor—ca să i fie frică de ceva. Bine s'a făcut așa—o repet—și să dea bunul Dumnezeu ca pe cât va fi posibil să se desrobească diecesa de sistemul păcătos din trecut, căci, continuă dl Tomici, „sunt din diecesa, unde mitărnicia și ticăloșia n'au loc“, și aș vrea să se instăpânească și la d-voastră era binelui și-a dreptății“.

Toți sunt veseli și aprobă pe dl Tomici. Unul se pare însă rezervat și când a ajuns el să vorbească,—acest unul—meserii toți erau penibil impresionati. A vorbit însă la masa protopopului Sărb și trebuia să fie om. Incidentul a trecut.... Vorbește părintele protopop Sărb și momentul înduioșător și dispoziția bună earșă domnește în sală.

Vorbă închinând paharul său pentru bunul și iubitul tată care bătrân, cum e, a alergat la fericirea sa și azi împreună cu el se bucură mai mult decât—poate ori și cine altul. A mai vorbit părintele Munteanu din Covăsinț pentru Prea Cuvioșia Sa părintele Mangra, care în tot de-una a dat dovezi prin fapte că este Român mare și este purtătorul steagului nebiruit al idealismului nostru bisericesc național.—Dacă ploaia de petri—zici păr. Munteanu nu te-a înfricat, Părinte, atunci nu se poate nici odată și cu nici un preț teroriza un Mangra.“

Prea C. Sa a închinat apoi în sănătatea persoanelor de altă confesie, basându-se pe principiul de toleranță al bisericii noastre drept-credincioase ortodoxe române. Ii răspunde Dr. Scheffer spuiind, că de trei ori l-a auzit vorbind și s'a convins că cine iubește omul în om, neamul său și patria, este o ființă nobilă, superioară, în înțelesul adevărat al cuvântului. Urează părintelui Mangra ani mulți, spre fericirea bisericii și-a patriei comune.

Toastează apoi dascălul din Lugoj, Joandrea, cu adevărată însuflețire pentru marele Român și urmaș al marelui Șaguna—Prea Sântia Sa Nicolae Popea, episcopul Caransebeșului. Toți ridicându-se în picioare salută și dau expresia stimei și dragostei lor față de Nestorul clerului nostru și cântă trăiască, trăiască, trăiască întru mulți ani!

Mai vorbește Dr. Scheffer pentru doamna protopopeasă, — meserii toți iarăși prin sculare și cântări aprobă pe orator; vorbește preotul Nicorescu din Jabar pentru fostul său magistrat Dr. Olariu, — învătătorul Neagu din Ușusa pentru cei 30 bărbați cari au adus fericire diecesei alegând pe Prea Sântitul nostru de Episcop; ear la urmă ridicând protopopul Sărb masa, părintele Munteanu dă cetire telegramelor și scrisorilor sosite din afară, cu care s'a terminat apoi și banchetul. Țin a remarca telegrama din Brașov, din Dobra alut Criștea și Munteanu, și din Caransebeș a protopresbiterului Andrei Ghidiu, cari toate, pentru căldura cuprinsului lor, au ridicat mult nivel sârbării de instalare.

Corul din Belinț a fost cât se poate de instruit. La banchet a cântat învătătorul Traian Cărbăș din Belinț, doina Moșului. Vocea-i profundă și dulce de bas, a impresionat plăcut pe toți cei de față.

Din cele expuse, după-cum mi le am putut nota, se poate vedea clar, că actul instalării noului protopresbiter a fost mare și pe deplin reușit, și s'a petrecut în cea mai bună ordine și armonie. Laudă clerului, laudă poporul credincios, care a dat probe de-o însuflețire, cum rar s'a văzut. Binecuvântat fie dar ceasul acesta și Dumnezeu aducă fericire tractului prin noul protopop.

Raportor.

DIN ROMANIA

Săptămâna aceasta a fost foarte agitată. A început printr-o întrunire a liberalilor, ținută la Dăci; au-eare privilegiu partidul național-liberal a făcut manifestări entusiaste șefului său dlui D. Sturdza. La întrunire a vorbit și dl P. S. Aurelian.

Luni a început, la Inalta curte de Compturi desbaterea procesului dintre statul român și antreprenorul portului Constanța, francezul Hallier. Procesul se desbate înaintea unor arbitri, între cari un Român, dl M. Șuțu și doi Francezi. Cu privilegiul acesta s'au întemplat în stradă demonstrațiuni mari, așa că liniștea abia s'a putut restabili după ce a intervenit poliția și miliția. Au fost bătăi și s'au arestat mai multe persoane.

Marti s'au și făcut, de către opoziție, interpelări în Cameră.

În același timp conservatorii au făcut manifestări în favorul primului ministru Cantacuzino, care a sosit din străinătate. O mulțime de deputați și senatori s'au dus spre Intimpinare, cu tren separat, până la Ploiești.

Opoziția a început lupta mai ales pe tema procesului Hallier, zicând că este o rușine ca într-o chestie ce ar trebui dusă înaintea tribunalelor țării, să judece o curte de arbitri, compusă din străini.

Din Dietă.

— Sedința dela 14 I. c.

S'a continuat desbaterea asupra bugetului ministeriului de agricultură. Cel dintâiu orator al sedinței a fost deputatul guvernamental Bauer Antal, care a vestejit în aspri termeni viața risipitoare a clasei mijlocii ungurești.

După dînsul a vorbit Saincy Gyula, despre dări peste tot. A pretins, ca guvernul să supună dărilor și bursa sau speculația și să mai reducă numărul de „autorități“ atât în capitală, cât și în provincie. A accentuat, că oric-ar zice mercantiliștii, dar Ungaria a fost și rămâne o țară agricolă, ear vorbind despre vii, a făcut pomelnicul tuturor falsificătorilor de vinuri în Ungaria.

A urmat apoi expozeul ministrului de agricultură Daranyi Ignáz, care într-o lungă vorbire și a înșirat isprăvile de până acum și și a spus planurile ce le are pentru viitor.

După ministrul a vorbit Székely György despre miseria populației, îndeosebi despre Sécui, cari nu au — zice — nici un institut de bani, care să dea împrumut pe hi potecă, pe când băncile românești — spune oratorul — prin împrumutul lor cuprind și valahizează populațiunea maghiară de pe la sate.

La sfîrșitul sedinței deputatul R. Kovszky a interpellat pe ministrul-president Széll în cauza vicispanului suspendat din comitatul Liptó. Primul ministru, ca ministru de interne a răspuns imediat, dând lamuri-rile cerute.

DIN BIHOR.

Primum următoarele:

Estras.

din protocolul luat în ședința Senatului fundațiunii Zsigaiane din Oradea mare, ținute în Oradea-mare la 24 Februar./8 Martie 1900.

Președinte: Toma Pacală, protopopul Orăzilor-mari, notariu, Georgiu Papp, preot, actuariu consistorial.

Nr. 4.

Președintele senatului aduce la cunoștință că în foia „Tribuna Poporului“ Nr. 33 din 19 Faur, 3 Martie, a. c. s'au publicat un articol de un anonim, în care vîrsa umbră asupra Senatului fundațiunale, precum și asupra manipulantului acelei fundațiuni, corcrezut de acest senat, deci propune ca Senatul să se pronunție în această afacere.

Acest senat cu indignațiune ia act despre cele publicate în foia „Tribuna Poporului“ Nr. 33 din a. c. cu privire la administrarea și manipularea ac stei fundațiuni, declarînd că acele afirmațiuni tendențioase, ce se cuprind în acea corespondență, al senatului și respective a manipulantului Nicolau Zgre, nu corespund adevărului.

Tot-odată acest senat în interesul adevărului constată că: administrarea și manipularea averei fundațiunii o conduce senatul, în înțelesul Statutelor aceleia, că manipulantele n'au făcut și nu face nici un fel de percepțiuni s'au erogațiuni fără șcirea și aprobarea acestui Senat, ear socoțile despre administrare și manipulare, pe anii trecuți au fost prezentate la forul competent, eară concludul sinodal la care se provoacă corespondentul anonim este adus pe basă greșită.

În fine, în interesul adevărului constată Senatul, că manipulantele Nicolau Zgre, aproape de 20 de ani, în manipularea și administrarea averei fundațiunale, au dovedit totdeauna conștiința curată, ear manipulare și administrarea o au îndeplinit fără nici o remunerațiune, ci numai din interesul și zelul ce are pentru înaintarea ținerimei române.

Acest conclud se decide a se publica în foia „Tribuna Poporului“ și eventual și în alte foi române.

D. c. m. sus.

Pentru estras:

Toma Pacală, Georgiu Papp, protopopul Orăzilor-mari, preot, actuariu Senatului

Am comunicat cele de mai sus și corespondentului nostru din Oradia, care eată ce ne scrie:

On. redacție de la „Tribuna Poporului“ binevoind a-mi comunica prealabil acest „extras protocolar“ țin de datorie morală pentru mine a nu lăsa ca opinia publică să fie dusă nici pe un moment în rătăcire prin onoratul senat fundațional care sub cuvînt de a spune ade-șu, pe etluește ne-adevărul în mod oficial.

În Nr. 33 al „Tribunei Poporului“ am selevat că deși după literile fundaționale, administrația fundațiunii „Zsigaiane“ este datoare a da „socoată“ în regulă la sfîrșitul fiecărui an scolastic consistoriului din Arad spre revisuire și aprobare, dl Zigre n'a dat și nici astăzi nu dă socoată regulată“.

Ca dovadă am citat concludul sinodului eparchial arădan de sub Nr. 51 din anul 1899, relativ la socoțile fundațiunii Zsigaiane din Oradea-mare, care sună astfel:

„Raționciul fondului se aprobă pe anii 1894/5 și 1895/6 și pe lângă cautela îndatinată dă (sinodul) absolutoriu senatului fundațional.

„Conșiderînd însă, că socoată și după mai multe înțeliri urmate din partea consistoriului arădan — este mai mult un conspect sec, decît o socoată exact ajustată. „consistoriul este poștit a îndruma senatul fundațional, ca să corespundă îndrumărilor primite în 1890 sub Nr. 1623, de la „consistoriul arădan, ca adecă socoata să o „prezente ajustată cu inventariu, preliminar și ziar despre percepțiuni, avînd a justifica fie care poștie cu documente“.

Iregularitatea în administrațiunea fundațiunii o constatase așadar sinodul eparchial, ear senatul fundațional, pentru a-l lua apărarea dlui Zigre, găsește de cuvînt să afirme, că concludul sinodal reproducut mai sus „este adus pe basă greșită“, pentru că zice: manipulantele Nicolae Zigre, aproape de 20 de ani, în manipularea și administrarea averei fundațiunale, a dovedit totdeauna conștiința curată; că administrarea și mani-

pularea averei fundațiunii o conduce senatul, în înțelesul st. tutelor aceleia, că manipulantele n'a făcut și nu face nici un fel de percepțiuni sau erogațiuni, fără să aprobeze acestul senat, ear socoțile despre administrare și manipulare, pe anii trecuți au fost prezentate la forul competent etc...“

Este o consecință care naște din cipiul responsabilității, ca senatul fundațional să se solidarizeze cu dl Nicolae Zigu luându-l apărarea. Numai că, dacă dl Zigu a chivernisit cu „conștiința curată“ și fundațională, atunci fără conștiință și fără văt este senatul fundațional, care a bat atele dlui Zigre. Eată pentru-aceasta Statutele fundațiunii „Zsigaiane“ la 14 dispun următoarele:

„Senatul fundațional în tot cuprîntul anului școlar va subțerna școlile sale prin venerabilul consistoriu „din Urbea-mare la Măria Sa Episcopul diecesan din Arad, pe care fundațiunea „umilință îl roagă, ca venerabilul Consistoriu „dela Arad să binevoiască socoțile și administrarea fundațiunii a le cenzura, „terminarea sa prin gazetele cele române, „a-o publica“.

Cum a respectat senatul fundațional și dl Zgre această dispozițiune statutară se poate vedea din actele consistoriului Oradea și a celui din Arad, precum și din protocoalele sinodului eparchial.

Nici odată, la sfîrșitul anului școlar, senatul fundațional nu a gre în decurs de 20 de ani de manifestări n'a dat absolut socoată consistoriului Arad, ci numai cu intervaluri și acum pe mai mulți ani de odată. Așa de socoțile pe anii școlari 1889/90—1891/92—1892/93 și 1893/94 au fost date consistoriului, din Arad numai în 1896; socoțile de pe anii 1894/95 și 1895/96 numai în anul 1899 au fost prezentate nodului eparchial; socoțile de pe 1896/97 și 1897/98 le-a subțernut anul trecut, abia cu 2 zile înainte de deschiderea sinodului, când consistoriul mai putea censura și aproba spre a le da la sinodul eparchial, ear cele de pe școlară 1898/99 nici până astăzi nu s'au subțernute.

Nu sunt chemat, nici posibil nu-mi este dată să cenzurez socoțile de pe anii „Zsigaiane“, dar o anecdotă cialistă, sunt sigur că ar putea să dea multe lucruri neștiute până acum și de pildă, că într'un an s'au chivernit 2000 fl. pentru întreținerea a 20 de clase ear în anul următor pentru 15 clase cheltuit 3000 fl.

Acum să ne spună On. senatul fundațional, este administrare conștiințioasă care nu se face conform dispozițiunilor statutare, ale regulamentelor sinodale și ordinațiunilor consistoriale? Consistoriul solicitat, sinodul eparchial a solicitat dl Zigre tot n'a urmat să dea socoată regulă.

Fundațiunea „Zsigaiane“ este un institut filantropic-cultural, menit să promoveze cultura națională, dar și să petua numele pioșilor și fundațiunilor aceia administrațiunea ei trebuie să fie rectă și neexceptionabilă.

După cele expuse mă simt obligat de a sta de vorbă cu „Censorul“ „Zigaiane“, tot atât de conștiințios în munile sale, ca și dl Zigre la manipularea și administrarea averei fundațiunii „Zsigaiane“.

ULTIME Știri

Privitor la alegerile sinodale cercul Timișoarei primim știri de la parte mare a alegătorilor s'au muncă pentru a alege deputatul Emanuel Ungureanu și notarul din Parța.

În cercul Vinga candidatul d-nii V. Babeș și Emerich de invătător.

În cercul Vașcău d-nii Lazar și Dr. G. Cosma.

Proiectul de reforma calendarului

propus de către
societatea de științe din
București.

În ședința senatului de Sâmbătă 19 Febr. 3 Mart. curent dl senator Șefendache a adresat o întrebare dlui ministru al cultelor, asupra reformei calendarului și a memoriului prezentat în această chestiune societății de științe din București.

În discuțiunea urmată, dintre câțiva membri ai senatului, cari s'au pronunțat contra reformei calendarului, au privit chestiunea cu totul din alt punct de vedere de cât cel indicat în memoriul amintit și au emis obiecțiuni cari n'aveau nimic de a face cu propunerile comisiei societății de științe, propunerii cuprinse în proiectul de lege alăturat la acest memoriu.

Căci calendarul este un sistem de măsură a timpului. În viața civilă el este întrebuițat pentru a exprima datele și termenele tuturor afacerilor publice și private, — ear' în biserică calendarul este întrebuițat pentru fixarea datelor și termenilor diferitelor sărbători și posturi. Prin această calendarul nu devine o instituțiune religioasă, cum nu este nici o instituțiune comercială, industrială sau agricolă. Calendarul este și rămâne un sistem de măsură de care se servesc toți cei ce au nevoie să exprime date și termene în afacerile lor.

Dacă biserică, din considerațiuni tradiționale sau pentru a păstra uniformitatea cu celelalte biserici de răsărit, voiește a întrebuița un sistem de măsură mai puțin exact — calendarul Iulian, — această dorință trebuie respectată. Dar' nu urmează de aici că și în toate celelalte ramuri ale activității noastre trebuie să continuăm a întrebuița același sistem de măsură imperfect, condamnat de știință și de trebuințele vieții moderne.

Astfel este prezentată chestiunea în memoriul și proiectul de lege al comisiei societății de științe. Iată cele două articole care resumă soluțiunea propusă.

„Art. 1. — . . . Calendarul numit „Gregorian, sau stil nou, va fi singurul „calendar întrebuițat pentru exprimarea „datelor în toate actele vieții civile și ale „tuturor autorităților publice.

„Art. 2. — Sărbătorile religioase se „vor sărbi după călindarul și vechile re- „gule ale bisericii noastre ortodoxe“.

Astfel nu se aduce nici o schimbare în datele sărbătorilor, vom rămâne și în viitor de acord, în această privință, cu toate bisericile ortodoxe; — ear' în viața civilă, în afacerile publice și private, vom întrebuița calendarul universal întrebuițat de țările civilizate și vom înlătura astfel numeroasele inconveniente semnalate în memoriul justificativ al proiectului de lege. Situațiunea noastră ar deveni astfel identică cu aceea a Românilor ortodoxi din Transilvania și Bucovina, — și chiar a funcționarilor noștri de la căile ferate, postă și telegraf, credite, etc. — cari în viața lor civilă se servesc de calendarul occidental, ear' sărbătorile le prăsnesc odată cu toți creștinii ortodoxi, după calendarul Iulian.

Biserica noastră nu este atinsă întru nimic prin reforma propusă, după cum nu este atinsă biserică română ortodoxă din Transilvania și Bucovina.

Cât privește încercarea de a ni se impune pentru tot-deauna în viața civilă un calendar neexact și nepractic — pentru motivul că biserică se servește de acel calendar, — ar fi ca și cum s'ar încerca cine-va să impună lumii moderne sistemul monetar de la începutul creștinătății, pentru că în biblie se vorbește despre talanți și nu despre franci sau lei.

O ultimă chestiune. S'a zis de câtră unii că Academia română ar fi respins reforma calendarului. Afirmatiunea este cu totul neexactă. Academia nu a dat nici un vot, până acum, asupra reformei calendarului; dar numeroși membri ai Academiei, dintre cei mai autorizați, s'au pronunțat în favoarea introducerii calendarului occidental. Astfel, ca să cităm numai pe cei repausați: Em. Bacalogue în discursul său de recepțiune — Ion Ghica, în opera sa „Pământul și omul“, — Const. Cogu, în memoriul publicat în revista „Recreații științifi-

ce“ de la Iași, — au conchis pentru această reformă. Insuși P. S. fost episcop de Roman Melchisedec, și dânsul membru al Academiei, începe astfel lucrarea sa „Biserica ortodoxă și Calendarul“ (1880 p. 44.):

„Ce se atinge de dorința ce mulți „dintre Români, mai ales oameni de știință, „o au de a se conforma cu calendarul sta- „telor civilizate, ne rămâne un singur mij- „loc deocamdată, anume în actele vieții „civile și politice a întrebuița amândouă „datele, atât cea după calendarul vechiu, „cât și cea după calendarul nou“.

Astfel cu douăzeci de ani în urmă, apărătorul calendarului Iulian, unul dintre cei mai învățați episcopi ai bisericii noastre și membru al Academiei, admite introducerea calendarului nou, în mod legal, în viața civilă și politică.

Reforma calendarului propusă de societatea de științe numai în viața civilă, este o reformă științifică și folositoare. Acei ce vor pune piedici acestei reforme, nu vor servi întru nimic biserică, care este lăsată cu totul în afară de reforma propusă.

București, în 22 Februarie (6) Martie 1900 Sp. Haret, E. A. Pangrati, N. Coculescu, D. Emanuel, D. Bungețianu, G. Țițeica, M. Ianculescu, profesori universitari.

Cum sunt Români din Sârbia.

Dl Ștefan Maciai, doctor în medicină, care mai mulți ani a petrecut printre Români din Sârbia, fiind medic primar al unui district de ac'o, scriind despre Români din Sârbia, eată cum se exprimă:

„Românii sunt în genere de statură mijlocie, mai mult înalți, de o constituție corporală fragedă și tare, cu structura osoasă foarte bine dezvoltată și cu mușchi tari; ei sunt mai mult castanii decât oacheși, oamenii blonzi se găsesc rar printre acești Români.

„Dintre femei cea mai mare parte sunt cu trăsurile regulate și s'ar pute compara cu frumusețile romane din vechime. Cu deosebire este bățetor la ochi pentru fie-care observator, că Românele au mâinile mici, de asemenea și picioarele lor

sunt mici, talpele scobite, ca și când ar fi purtat mereu papuci cu tocurile înalte, ear pulpele regulat dezvoltate.

„Intr'adevăr, este lucru de mirat, de unde provine această calitate aristocratică cu privire la mâni și mai ales la picioare printre aceste Române muntence; ar trebui ca prin umbletul perpetuu și prin suirea prin munți, picioarele lor să se desvolte și mai mult proporțional. Adăogați la aceasta și frumusețea dinților, nasul drept și regulat, gura și ochii plini de foc și de viață, și eacă adevăratele tipuri ale vechilor Romane“.

DIN BIHOR.

Școli de stat.

Inființarea școlilor de stat a luat un avânt mare prin toate părțile locuite de confesiuni. Cetim tot mereu, că ici-colo se inființează școli de stat, și aceasta este numai și numai pentru a prinde în virșe copiii confesiunilor, spre a le răpi limba lor maternă, a-i crește în spirit curat unguresc.

Organele statului se nisuesc din toate puterile pentru inființarea școlilor de stat, dar nu în tot locul în același chip. Unde organele noastre sunt la înălțimea chemării, acolo nu prea pot să isbutească școlile de stat. Tractul nostru al Tincei, putem zice, că e mai norocos în această privință. În tot tractul sunt numai două școli de stat, cari s'au inființat când era tractul în văduvie, pentru că protopopul tractului de când ocupă acest oficiu a arătat și arată energie și activitate în toate cestiunile noastre bisericesti și școlare.

Era să se inființeze școală de stat în comuna R. și de loc ce protopopul a știut de planul învățătorului (căci el făuria la zidirea școlii de stat) a luat toate măsurile, așa că învățătorul părăsi comuna și prin urmare o mântui de școală de stat.

Se mai svonește ca în comunele S. și I. să se facă școli de stat, ba în una voesc chiar ai noștri a o da la stat (înțeleg poporenii).

Sunt însă de credință că protopopul tractului va domoli pe poporenii și va lucra pentru împiedicarea ridicării școlilor de stat.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Poesii populare.

(Din Moșnița).

Hai Mărie la vițel,
Să culegem ghiocel.
Ba io c'am mai fost odată,
Și-a vrut maica să mă bată
C'o jordiță de dudău,
Să mă desvețe de rău;
C'o jordiță de trifoiu
Să mă nvețe la răboiu.

Frunză verde de trifoiu,
Dragu-mi-e de patru boi;
Dragu-mi-e d'âl de vâ mână,
Bucuros v'as fi stăpână.

Frunză verde de dudău,
De ce n'a dat Dumnezeu,
Ce iubesc să fie-al meu.
Dumnezeu bine-o lăsat,
Dar dușmanul o stricat.

Cine strică dragostea,
Rupă-i-se inima.

Culese de Moise Gaiță.

(Din cercul Murășului.)

Cându-mi vine mândra 'n gând,
Primăvara la cosit,
Mă usuc ca mândra 'n vânt,
Ca frunza churechiului
În postul Săn-Petrului;
Ca frunza alunului
În postul Crăciunului.

Înimă de putregaiu,
N'am un cuțit să te tai,
Să vîd ce durere ai;
— Înimă putrăgăioasă,
Ori fă-ți voie, ori te lasă;
Ori fă-ți voe de iubit,
Ori te lasă 'n prăpădit.

Frunză verde sălcioară,
Colo 'n vale la cea moară
Este-o mândră băltoară,

Băltoară și frumoasă,
Cum e mândra mai aleasă,
Chiar bună de morăreasă.

Doamne bate șetrele,
Bine 'mbracă fetele.
Bate Doamne bolturile,
Bine 'mbracă șoldurile.
De n'ar fi bolt și potică,
De fete n'ar fi nimică.
Rumeneala din potică
Face pe nana voinică,
Rumeneală și săpon
Fac nanii față de domn;
Rumeneala s'a scumpit,
Fetele-au îmbătrânit.

Uită-te, mândră, și verzi,
Pentru cine somnu-ți perzi,
Pent' un drac cu ochii verzi,
Nici is verzi, nici mohorți,
Fără cum is mai urți.

Mult mă mir, bade, de tine,
Ce-ți perzi mintea după mine;

Când mi-ar fi de dumneța,
Altmintrelea m'as purta.

Culese de: Atanasie Lazar,
Învățător.

Frunză verde nucă sacă,
Plânge mândra până creapă,
Că n'afă bărbat să-i placă.

Păsăruică albă 'n pene,
Spune-i mândrii că n'am vreme,
C'am o cățea de muere:
De toată lumea mă teme,
Și de lună și de stele,
Și de vecinele mele.

Hai, Mărie, la Bănat;
Ba eu nu, că am bărbat.
Și eu, mândro, am muere,
Hai cu mine, nu te teme.

Știi, mândro, când ne-am iubit,
N'am gândit la despărțit.
Du-mi-te, mândro, uitată,
Că de mine ești lăsată.

inimile și cugetele noastre la însuși preabunul Dumnezeu, ca donatoriului să i dăruiească sănătate și zile îndelungate până ce va trăi și la morții Domniei Sale să le fie iertina ușoară și memoria binecuvântată.

In numele comitetului par.

George Olariu,
episcop.

Vasilie Misi,
not. com. pan.

CONVOACARE.

Conform statutelor Reuniunii învățătorilor rom gr. ort. din ppiatele ar. Iane I-VII. §. 23 — despărțământul ppe al Chișineului și va ținea adunarea sa de primăvară Marți la 7 Martie v. 1900. *) In școala conmembrului George Costa din Sutea, la carea sunt invitați toți membrii acestui despărțământ, precum și alți iubitori de progresul învățământului, pe lângă următoarea:

Programă.

1. Dimineața la 8 oare asistarea în corpore la chemarea Duhului Sf. în Biserică.
2. Presentarea în școală și apel nominal.
3. Prelegere practică cu elevii școlarii din obiectele prescrise în ordul oarelor. După prelegere demiterea elevilor.
4. Deschiderea ședinței.
5. Reflexiuni asupra prelegerii ținute.
7. Pronunțarea adunării asupra opului intitulat „Simplificarea grafiei și ortografiei”, precum și asupra „Convictului” înființate pentru fiii învățătorilor.
8. Rezolvarea temelor pedente din cerculariul biurolui contral Nr. 15/899.
9. Raportul casariului, biblioterariului și controlorului.
10. Incasarea taxelor.
11. Cetearea operatelor insinuate.
12. Interpelări și propuneri.
13. Fixarea locului și timpului adunării proxime.
14. Restaurarea biroului despărțământului pe periodul de 3 ani 1900—1902/3.
15. Predarea arhivei nouului birou și închiderea ședinței.

Ședință, la 27 Februarie v. (11 Martie n.) 1900.

Demetriu Bouariu m. p.
notarul.

Ioan Volentiru,
președintele.

Rectificare.

Suntem rugați a publica următoarele: Parintele Trăilă nu a fost nici când dușmanul corului nostru, ci încă cu ocaziunea înființării acestui cor s'a arătat cu bună voință, donând din al său spre acest scop 2 fl. și îndemnând pe tineri a sprigini această instituțiune morală. D-Sa în decursul preoției sale de 24 ani în comuna noastră și-a câștigat merite neperitoare atât pe terenul bisericesc, cât și pe alte terenuri, însă din cauza gravului său morb. de care suferă de mult timp, în acest an nu a fost posibil a se presenta în mijlocul coriștilor. Suntem însă pe deplin convingși, că dacă morbul nu l'ar impedece, precum la toate întreprinderile morale, așa și la carsa corului ar fi fost cu trup și suflet în mijlocul nostru.

Purtarea de presinte a părintelui Simeon Balesa față de cauza corului încă îi servește spre toată lauda.

Grebenăț, 16 Febr. v. 1900.

Amicul corului.

PARTEA ECONOMICA

Societate de credit
sistem Reiffisen.

Balomir, 4 Martie.

Onorată Redacțiune!

În legătură cu frumoasa societate de cumpănare ce s'a pus deja în lucrare prin numeroși membri câștigători, am aflat de bine a face și o societate de credit, după sistemul lui „Reiffisen”, la care societate s'au înscris ca membri 60 tot numai creștini de ai noștri, mai luând în tovarășie și alți frați din comunele vecine. Ca membri se numesc toți acei indivizii, cari s'au subscris la o acțiune care va'orează 25 coroane plătinându-se în rate lunare de câte una coroașă.

În această întreprindere frumoașă pe care am plănuț-o a o intra au s'arit în ajutorul nostru, și directorul institutului „Ardeleana” din Orăștie, zelozul și energicul domn Dr. Ioan Mihu, însoțit de alți aleși membri în direcțiunea sa, care n'au pregetat a veni în persoană în ziua de 4 Martie n. la fața locului, dându-ne poveștele de lipsă în scopul ce-l urmărim, și cetindu-ni se și statutele cuprinse în sistemul lui „Reiffisen”. Astfel am și purces alegerea membrilor în această direcțiune ce o urmărim, sperând că cu ajutorul lui Dzeu vom eși învingători și cu acest plan dorit, cu atât mai tare, că ni-s'au asigurat în cas de lipsă

și cu împrumuturi cu percente scăzute dela numita bancă.

De dorit deci ar fi, că unde numai se poate să se înființeze astfel de societăți, cu atât mai tare, ca pentru împrumuturi mici să nu fie nime silit în cas de nevoie, a se îndatora la alte limbi străine și cei mai mulți la „Ișig”, care prins fiind odată în laltul lui, cu greu își va fi a mai scăpa din cursa lui, căci această lipitoare nu te va lăsa liber până nu-ți suge tot sângele lăsându-te rece în brațul morții.

S'a observat în multe comune că un pui de-al lui Iuda a intrat golaș de tot, și în puțin timp și-a făcut aripă de vultur, va să zică din jupănușul de odinioară a ajuns domn și domnișor și chiar și Maria Sa și această tot numai din percentele pipărate ce le a luat de pe spatele săteanului. Sunt și de aici fit ai lui Iuda, care, după ce v'ed că nu mai put' să te sugă sau n'au ce mai suge, te amăgesc ca să devini (jeler) rob în curtea lor cu întreaga ta familie și unii chiar până la moarte.

Deci se poate ved' și cunoaște onorați cetitori că ce foloase aduc însoțirile de cumpănare a rachului și earășii ce foloase aduce însoțirile de credit a băncilor rurale de pe sate, căci luând împrumut cineva din sudoarea noastră câștigată, profitul la finea anului nu va curge în punga lui „Ișig”, ci în folosul membrilor, de unde se mai dau ajutoare și la școală și la biserică în casuri de lipsă, și așa, prin urmare, tot numai noi ne putem bucura de acel profit carat, eară nu alte lipitori străine, care numai până la o vreme consimt cu tine, ear' la neputință te părăsesc după ce te-au stors.

Voiește și vei pur' Ascultă pe conducătorii tăi și vei învinge pe dușmanul tău.

Nicolau Suciu,
preot rom.

Ioan Balomir,
învățat.

Despre stupărit peste tot.

Stupăritul este una dintre cele mai nobile și mai potrivite ocupațiuni, cu care ar trebui să se ocupe fiecare Român în măsura ce l'ingăduie împrejurările în cari se găsește. Românii, din cele mai vechi vremuri, au îmbrățișat această ocupațiune, pentru-că pe lângă puțin lucru ei aveau din asta un câștig destul de însemnat.

Trăind însă poporul român și p'atunci între împrejurări grele și având mai puțin cerințe pentru traiu, — stupăritul l'a ținut ca ocupațiune de a treia mână, n'a căutat a se deservir în acest ram de economie. Deservirirea de altfel în acest ram atât de însemnat nici n'a putut așa ușor să se facă, pentru-că la ori-ce lucrare mai adâncită

se cere muncă iscusită și cu multă chibzuală.

Vremea însă toate le schimbă. Omenimea a început să scormonească toate cele din natură și din sinul pământului. S'a pus să învețe și să descopere lucruri, încă necunoscute, atât în știință, cât și în tot felul de întreprinderi. S'a adâncit în toate și a început să înainteze în toate.

Astfel a fost și cu stupăritul. Să căutăm dar' și noi a ne deservir în acest ram de economie, ca să putem stupări cu plăcere, pentru-ca să avem din aceasta folosul dorit.

Plăcerea cu folosul nu sunt însă totdeauna în strinsă legătură, căci de cele mai multe-ori sunt și aceste contrare una cu alta; deci-pentru ca stupăritul să ne facă plăcereși să ne aducă și folos, trebuie să știm face deosebire între stupăritul primitiv și rațional, adecă între cel din vechime și între cel mai nou, de azi.

Despre stupăritul primitiv (vechiu).

Până pe la jumătatea veacului trecut, putem spune hotărît, că stupăritul a fost în starea cea mai nelusemnată, ba și azi, în cele mai multe părți, cultivarea albinelor este lăsată la placul și la îmboldul, firesc al acestor scumpe și folositoare vietăți, și când vine vremea să ne folosim de rodul muncii albinelor, omul, ființa cea mai aleasă a lui Dzeu, se face cel mai crud dintre păcătoși, omorând albinile prin felurite mijloace. Și o face aceasta pentru-că nu are gândire sănătoasă, n'are chibzuire în mintea sa Stupăritul primitiv sau după felul din vechime se făcea prin prăsirea albinelor în coșnițe de nucle, de paie sau prin locuri găunoase (butori), lăstate fiind în voia întâmplării. Având în vedere ținta, de-a stărpit odată stupăritul cel vechiu cu deservirire, nu mai fac amintire de el; li zic un rămas bun, și voui începe să spun ceva despre stupăritul rațional sau mai nou.

Stupăritul rațional (mai nou).

Stupăritul rațional sau mai nou consistă în cultivarea albinelor într'un mod sistematic, adecă mai bine chibzuit, în urma căruia putem să dobândim din el foloase bune și dorite, ear pe lângă acestea totodată și partea cea mai aleasă din om, adecă conștiința sufletească, să aibă o plăcere și mulțămire deplină, ceea-ce la stupăritul primitiv sau după moda veche se întâmpla totdeauna din potrivă; căci nu cred să mai fie azi oameni atât de înguști la inimă, cărora să nu le pară rău a ucide aceste ființe scumpe și de atâta folos, numai pentru a lua dela albine rodul lor gata și atât de cu trudă făcut de ele.

Pagini din istoria României

de
G. COȘBUC.
1876—1878.

V. Risipirea Plevnei.

VII.

Des de dimineață, aproape cu noaptea în cap, Osman în fruntea batalioanelor sale a trecut Vidul. El își rupsese oastea în două. Jumătate a rămas în urmă cu Adil pașa: acesta avea să păzească laturile, pe malul râului de către Plevna, parte spre Miază-zi la Krișin, ca să împiedece pe Ruși să nu înainteze spre oraș, parte spre Miază-noapte la Opanez și Bucova ca să ție drumul Românilor.

Ear cu cealaltă jumătate Osman a plecat înainte ca să rupă lanțul de oștiri rusești și să-și deschidă cale.

În fruntea tuturor mergea unul, Atuf pașă, cu oastea sa. El a isbit mai întâiu pe Ruși. Osman venia la mijloc cu oastea sa; el era călare pe un cal alb, căpătat ca dar dela Sultanul. Lângă el erau opt harapi toți cu felinare roșii în virvul sulțelor

odată și cu coșagul, că cu nevasta lui o plăse ea binișor.

— „Și mai bun lucru să dea Dumnezeu sfântului! zise baba, ajungându la coșag.”

Coșagul de grăbit ce era pe lucrul, nici nu se uită la baba, ci trăgea cu coasa mai departe, mulțămindu-i numai așa peste umăr.

— „Cosești tu, cosești, zise baba, dar la ce și pentru cine te allești? En știu bine, că tu astăzi n'ai mâncat nimica, ba mai știe baba oareceva, mai știe, că muieruța ta de dragul teu a dat colca de vatră cu mâncarea, ce era să și-o aducă ție. A ascultat coșul, știi, de drăguță și și a pădăit bărbăteșelul. Dacă nu crezi babei, — oarecă când mergi acasă coșul lângă bobori, și vei ved' mâncarea și hârburile în vase; ear' ca să vezi, că baba-ți era binele, apoi te sfătuiesc să te păzești, că pe seară nevasta ta va cerea să te omore cu un cuțit.”

Azînd vorbele din urmă ale babei, bărbatul nu se mai puțin săpâni, ci plin de cămă și de amar își zise în sine: „Doamne! oare toate astea drepte și adevărate s'au făc'?”

Și cu asta puse coasa jos; se tănu de pământ și rămase așa până la

apusul soarelui. Când prinse a insera, porni și el către casă: Aci află pe muiere mai necăjită de cum era el. Nici o vorbă nu-și grăiră unul altuia, ei tăcând așteptară până veni vremea culcatului.

Bărbatul se culcă mai iute, ear' femeia nu prea grăbia cu culcatul. De la o vreme bărbatul se prefăcu că doarme și încep' a horcăi. Atunci muieruța luă iute un cuțit și haid să taie chitoarea de la grumazii bărbatului, cum o învășase baba. Dar bărbatul gândind că v'ea să-și taie grumazii, cum adecă îi șoptise tot baba, apucă iute cuțitul din mâna ei și-l înplântă oblu în pieptul muierii sale, care căzu jos moartă. V'zându-o așa scaldată în sânge, bărbatul nu gândi multe, ci iute își străpuse și el pieptul și muri pe loc. Acum cele două suflete erau dobândite de necuratul și încă cu ajutorul babei. — Ea trebuia să-și capete plata, adecă un rând de haine nou-nouț, cum făcuse t'ergul cu bată-l toaca.

Nu știa însă bată-l crucea, cum să se apropie de baba, că de când cu ajutorul ei dobândise cele două suflete, se temea și el de ea ca de foc și nu cuteză a se apropia nici pe lângă casa ei, necum să dea față cu ea. Făgădașul însă trebuia dat și încă dus coșul în casă la baba.

Ce se cugetă necuratul, ce nu, destul că cutrieră toți codrii și unde nu-mi veni la casa babei cu o rudă lungă, ca și care alta el niciiri n'a găsit! Acăță hainele în virful ei și încep' a chema pe baba să vină afară după haine.

Baba-l poftia în casă pe necuratul, ear' asta se codia.

De la o vreme eși baba afară după haine și se miră și ea când v'zu că hainele sunt puse în virful de rudă, ear' pe necuratul la celalalt capăt. Nu zise însă nimic, ci bucuos își luă hainele și plecă să intre în casă. Necuratul v'zându acum, că a scăpat numai cu atâta de baba, își zise: „Bine, că am scăpat în pace, că io-s născut drag, dar' tu, babă, de zece ori ești mai mare drag de cât mine.”

Să nu dăm ușor crezământ vorbelor nimenui; ear' dacă voim să facem ceva, atunci totdeauna să căutăm la sfârșit. Totdeauna să lăsăm mânia de seara pe dimineață, căci omul mânios nu e condus de minte, ci de poftă nebună, și dacă facem v'ro faptă ne bună, atunci numai cu muștrare de suflet ne alegem. Alfa.

Descrierea stupului.

Nainte de a face cunoștință cu stupăritul rațional sau mai nou, trebuie să ne cunoaștem cu înșeși albinele, căci ele fac stupăritul peste tot. Fiecare stup se compune din *albina lucrătoare*, din *o matcă* sau *regină* și din *trântori*.

Aceste trei soiuri sau feluri de albine formează stupul numit și familie.

a) Albinele lucrătoare.

Albinele lucrătoare formează stupul, și de acestea într-o familie sunt 30—60 de mii.

Trupul albinei lucrătoare are: Cap, ochi, rozătoare, limbă, ceră, piept, 3 părți de picioare, aripi, răsufător, pânțec și acul.

1. *Capul* albinei are forma unui triunghi.

2. *Doi ochi* la albină se văd de-o parte și de alta a capului și-i ajută să vadă mai de aproape și în întunec. Albina mai are încă alți trei ochi, așezați în frunte, care se pot vedea numai cu un instrument optic, care mărește lucrurile; cu aceștia albinele văd într-o depărtare mare.

3. *Rozătoarele* sunt ca niște dinți, în formă de foarfecă. Cu ele sfarmă mâncarea, deslipește polenul sau praful de pe flori, spintecă aripile trântorilor, când e vremea să-l alunge din familie.

4. *Limba* albinei este compusă din mai multe foițe, care compun la oală o adevărată mătură, cu care cu o iuțeală minunată mătură praful de flori de pe piciorușe și cu ajutorul foițelor îl strecoară în bășica din pânțec, care o numim camera de miere.

5. *Cornuțele*. Aceste părți ale trupului albinei îi fac cel mai mare serviciu. Cu acestea aud, și chiar din cele mai mari depărtați simțesc mirosul florilor. Cu ajutorul cornuțelor își fac ele cunoștința și cunosc schimbarea aerului și a timpului.

6. *Pieptul* este acoperit cu perși și are forma unui glob; e cu două rânduri de aripi. Sub perși are niște găurele, pe care le numim *răsufători*.

7. *Picioarele* albinei sunt în trei părți. Părechea întâia sunt mai scurte; cu acestea albina se ține de flori și plante; cu a doua păreche desface praful de pe stamini florilor și polenul îl încarcă pe părechea a treia.

8. *Aripile*. Albina are două părți de aripi. De pe aripi și de pe culoare se cunosc albinele, de ce vârstă sunt. Albinele tinere au aripile întregi, și corpul lor are o culoare curată, deschisă, iar cele înaintate

Aceasta era semnul, după care aveau oștirile să cunoască locul unde se află Osman.

În rând cu pedestrirea veniau tunurile lor, pe același linie, și se tot opriau și trăgeau și earăși plecau înainte cu pedestrirea.

Repede ca mânia lui Dumnezeu s'au revărsat batalioanele turcești pe șesul dintre Dubnic și Etropol, iuți ca urgia cerului s'au desfășurat pe șes, îngrind câmpiile. Rușii din șanțurile înaintate deschid focul, dar iute-iute sunt alungați din șanțuri și trântiți la pământ. Altă linie de șanțuri ale Rușilor e cucerită cât ai bate în palme. Acum Turcii se reped spre redutele grenadirilor ruși, într-o clipită ei sar în șanțuri și imprăștie pe Ruși în toate părțile. De geaba își adunaseră Rușii aici toate puterile, de geaba chibzuiseră tot felul de măsuri de împotrivire, taberele lui Osman se revărsă potop, și nu poate nimeni să le ție drumul. Grenadirii din redută cad isbiți de fulgerătoarea iuțeală a nizamilor, Rușii mușcă pământul în furia apărării lor, dar Turcii pătrund în redută și-i răsbesc de pretutindeni. Opt tunuri cad în mâna Turcilor alte șese, și-apoi alte patru, și Rușii sunt striviți de vîrtegiul năvălirii. Se înceară lupta acum sub zidurile altei redute, dar

tate în vârstă au aripile sfâșiate, ceea-ce provine de la munca lor neobosită. Corpul lor e de culoare de tot întunecat, ba chiar neagră.

9. *Răsufătorile* albinei sunt organele de răsufare, fără de care, întocmai ca și alte ființe, nici albina n'ar pute trăi.

10. *Pânțecul* albinei este învăscut în șese verigi osoase, care cuprind bășica (camera de miere) și stomacul, cu care își mistue nutrețul pe seama sa și a puilor.

11. *Acul*. Acesta este arma de apărare, dar totodată și moartea albinei. O albină în toată viața sa numai odată poate folosi acul în contra celor ce-o atacă, dar și atunci cu jertfiroa vieții sale. Ar fi mai bine, poate, pentru albină, dacă n'ar avea acest ac, pentru că, deși este arma ei de apărare, o singură împunsătură numai—pe ea o costă viața. Împunsătura albinei pricineste dureri. Acul ei, de tot subțire, este găurit și în forma unui cârlig, pe care înfigându-l în pielea omului, bună-oară, albina nu-l mai poate scoate afară, ci, svêrcolindu-se din toată puterea, își varsă veninul prin acest ac în împunsătură și acela, mestecându-se cu sângele omului, pe lângă usturime pricineste și o umfătură, care însă, după câteva oare, se departă earăși. Este lucru dovedit însă, că chiar usturimea provenită din împunsătura albinei nu e nesăritoasă, ba chiar folositoare pentru cei ce sufer de așa numita reumă. Casul foarte dese de roumă s'au ivit, care au fost vindecate prin împunsătura de albină.

(Va urma.)

Prospect de subscriere

pentru a II-a emisiune de acții la „Sascană”, institut de economii și credit, ca societate pe acții din Sasca-montană.

1. Adunarea generală ordinară ținută în 11 Februarie 1900 a decis urcarea capitalului social, dela suma de 50.000 coroane, la suma de 120.000 coroane.

2. Acest capital social se formează din suma de 50.000 coroane reprezentate prin 500 acțiuni vechi à 100 coroane, precum și din suma de 70.000 coroane împărțite în 700 acțiuni noi, à 100 coroane. La cas însă dacă se vor arăta mai multe subscrieri, adunarea generală constituantă poate ridica capitalul social la o sumă mai mare.

3. Deci întru executarea acestui conclud, direcțiunea deschide prin această subscripțiune la cele 700 acțiuni noi ca emisiunea II-a de acțiuni.

4. Direcțiunea a rezervat acțiunile acestei emisiuni, în primul rând pentru acțio-

Rușii perd și aci 6 tunuri și, sfărâmați de Turci, se retrag în redută. De geaba e și asta. Parapetele redutei se umplu de Turci; grenadirii sunt asvirlți îndărăt și peste trupele lor trec nizamii ca fulgerul, ei intră în redută, își așază tunurile în ea și trag în Ruși.

Na trecuseră nici trei sferturi de ceas de când Osman trecu Vidul, și în acest timp așa de scurt batalioanele sale străbătură vre-o patru kilometri, uciseră peste o mie de Ruși și rupseră cea dintâiu linie de apărare. În fața lor aveau acum a doua linie, dacă ar fi rupt-o și pe aceasta, drumul li-ar fi fost deschis și Osman ar fi eșit la larg.

Căzuse nenumărată mulțime de Turci; Osman avea nevoie să-și întregască șirurile batalioanelor și să le dea puțin repaos. Însă Osman, fără preget, se asvirl spre linia a doua, desfășurându-și armatele de călăreți. Turcii se porniră cu neastempărătă îndărătnicie și s'aruncară spre alt șir de redute, rusești, apărute de cei mai voinici și mai aleși ai Țarului. Parcă iadul întreg se întovărășise cu Turcii: ei dau goană orbiș spre șanțurile celei mai puternice redute de-acolo străpung și taie și zdrobesc și sfărâmă pe grenadirii din șanțuri, omoară

narit de până acum al institutului, care au dreptul de a subscrie atâtea acțiuni noi, câte acțiuni din prima emisiune sunt scrise pe numele lor în cartea acționarilor.

5. În vederea stărei actuale:

- a) a fondului de rezervă de 12.700 cor.
- b) a fondului de garanță de 3.000 cor.

La oală 15.700 cor.

acționarit vechi vor primi din acțiunile emisiunii II. 167 acțiuni astfel, că fiecare din acționarii vechi pentru egalizarea pretensiunii lor la fondul de rezervă și garanță primesc tot după 3 acțiuni — (1) una acțiune nouă gratuită, eventual la subscrierea acțiilor în prospectul de față — i-se va computa după fiecare acțiune veche 33 cor. 40 fil.; iar restul de 533 acțiuni, se va vinde tot cu prețul nominal de câte 100 coroane.

Prin urmare institutul își va purta activitatea sa, cu un capital de 120.000 coroane împărțite în 1200 acțiuni à 100 cor.

6. Acțiunile proiectându-se cu nominalul de 100 cor. la nume sunătoare, semnarea lor se face astfel, ca fiecare subscrisor pe lângă numirea bucișilor semnate, să-și subscrie și numele în coașa de subscriere la locul designat.

Având totodată fiecare acționar, la semnarea bucișilor noi de acțiuni vechi, scrise pe numele lui, până la datul semnărelor.

7. Fiecare subscrisor are să solvească după fiecare acțiune rata I. la subscriere din valoarea nominală 10 cor. și spese de emisiune 4 cor. la mâna purtătorului de coală; — iar restul din valoarea nominală a acțiunilor semnate, se va solve la „cassa institutului” în următoarele: rata II. la 15 zile după adunarea generală constituantă 10 cor., iar rata III. la 2 luni după aceasta 10 cor. și de aici încolo la prima fiecarei luni câte 4 cor.

Subscribenții sunt însă în drept a solve deodată și mai multe rate, sau și prețul întreg al acțiunilor.

8. Până când valoarea nominală a acțiunilor din emisiunea II-a, nu va fi pe deplin solvită, acțiunile noi nu vor putea participa la venitul curat al institutului, — ci vor primi 6 % interese după sumele solvite, — iar subscribenții care vor solve în decursul vre-unui an întreaga valoarea nominală a acțiunilor subscrise, aceia se vor împărții de toate drepturile și beneficiile care compet acționarilor vechi — numai în anul următor.

9. Pentru ratele nesolvite la termen, se socotesc 6 % interese de întârziere.

10. Pentru plățirea ratelor, se vor extrada titluri provizorii.

Acțiunile originale se vor elibera după solvirea nominalului întreg al acțiunilor semnate, pe lângă restituirea titlului provizor.

11. Subscrierile se fac în persoană sau prin plenipotențiat.

12. Pentru orice alte condițiuni care nu sunt amintite în prospectul de față, se aplică statutul institutului.

13. Termenul de încheiere a subscrierilor se hotărăște pe ziua de 25 Aprilie 1900.

Dat în ședința plenară a direcțiunii ținută în Sasca-montană, la 12 Ianuarie 1900.

Direcțiunea.

Cassa de păstrare societate pe acțiuni din Sasca-montană.

*

Dela reuniunea de agricultură din Sibiu.

Rectificare.

Drept întregire și rectificare a „avisului” nostru din 24 Februarie a. c., dăm următoarele:

1 Sămânță de *lufernă franceză*, prima calitate, sub 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 80 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 70 bani.

2 Sămânță de *trifoiu roșu*, de tot flăcă, sub 10 chgr.: 1 chgr. 2 cor.; peste 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 90 bani.

3 Sămânță de *iarbă engleză*, sub 10 chgr. 1 chgr. 80 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 70 bani.

4 Sămânță de *iarbă franceză*, $\frac{1}{2}$ chgr. 60 bani.

5 Sămânță de *iarbă italiană*, sub 10 chgr.: 1 chgr. 90 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 80 bani.

6 Sămânță de *napi de nutreț Mamuth*, roșu, uriaș, sub 10 chgr.: 1 chilogram 1 cor. 40 bani; peste 10 chgr. 1 chgr. 1 cor. 30 bani.

7 Sămânță de *napi de nutreț Oberdorf*, galbeni: 1 chgr. 1 cor. 46 bani.

8 Sămânță de *napi de nutreț, roșii*, rotunzi, de aceeași: 1 chgr. 1 cor. 43 bani.

Prețurile articolelor de sub 9—23 din publicațiune, cum și celelalte condițiuni rămân neschimbate.

Sibiu, 4 Martie n. 1900.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

D. Comșa,
preș.

V. Tordășanu,
secretar.

tunarii și iau tunurile, umplu șanțul de morți, s'acată de parapetele redutei, îl urcă, îl cuceresc, se scoboară în redută, strivesc tot ce le cade în drum și prăpădesc pe Ruși și-i fac una cu pământul.

Era minunea lui Dumnezeu! Cum nu se țin în picioare casele și pomii și stăulele când iese primăvara rîul furios din albie și se varsă vînd și ducend cu sine totul, așa nu remasă nimic întreg în calea Turcilor. Iuțeala și vitejia lor uluiso oștirile rusești: pe unde trecură au lăsat pustiire și moarte — câmpia era a lor. Aripile oștirilor căărețe se întinseră departe până spre cele mai din urmă întărituri ale Rușilor, fruntea oastei de linie răsbise până spre marginile oștirii împresurătoare, batalioanele de la mijlocul câmpiei se încăraseră la cele din urmă redute rusești, iar batalioanele mai din urmă ale viteazului Osman curățiau locul de Ruși și ce mai rămăseră, ca uitați de moarte, pe câmpie. Osman aștepta să sosească din urmă cealaltă jumătate de oaste dela Opanez și Krișin, care avea poruncă să plece și ea peste rîu, pe urmele lui Osman, la două ceasuri după începerea luptei.

Dar această oștire nu mai sosia. Turcii erau scăzuți, iar pe de laturi se vedeau cum s'adună Rușii de pretutindeni. Și se

tot înglotiau Rușii; tot mai mulți, tot mai puternici și mai veniți în fire.

Iar oștirea de rezervă a Turcilor nu mai sosia. Era acum timpul hotărîtor al luptei; dacă vor ajunge întăiu ajutoarele rusești, Osman era pierdut, dar dacă nu ajunge ajutorul Turcilor mai întăiu, Rușii pot să se închine.

Osman, în neastempăr, se mira de ce nu-i sosește Adil cu oștirea lăsată în urmă; el se uita mereu la ceasornic; mereu se uita îndărăt spre Vid, că doară-doară va vedea batalioanele sosind. Cuprins de griji și de neliniște el trimite ordonanțe după ordonanțe ca să vie odată oștirea; el alege pretutindeni răsețindu-și batalioanele pe margini, de unde sosiau Rușii înglotindu-se cu vuet mare.

Și vremea trece, se apropie de amiază și oștirea lui de sprigin nu se ivește, tunurile care aveau să l'urmeze din șesul Plevnei nu se văd, și carele cu bagaje care trebuiau să vie după tunuri nu s'arajungă și oștirea de sprigin, oștirea hotărîtoare, singura nădejde a lui Osman, nu e și nu e niciăril!

Pentru on. public român.

In afacerea mea de onoare, avută zile trecute cu un individ, care răspunde la numele de Emanuil Măglaș, girant al fiicei „Veselia” din Arad, pentru că m'a insultat într'un număr recent al acestei reviste, cergetând că am de a face cu un om care dă ceva pe persoana sa și care dacă știe insulta, își știe și datorințele sale sociale, am purces după cum am crezut că trebuie să purcedă tot omul corect: m'am prezentat la d-sa prin subscripții mei mandatarilor ași în 15 Martie spre a-i cere satisfacție cavalerească. Cu uimire a trebuit să primesc înăd din partea secundanților mei următoarea epistoală:

D-sale dlui Iustin Ardelean, prim-redactor al „Vulturului”,
Oradea-Mare.

Stimate amice! Din incredințarea ta ne-am prezentat ași la 10 oare a. m. la dl Emanuil Măglașu cerându-i satisfacție pentru atacul îndreptat contra onoarei și reputației Tale în Nrul ultim al „Veseliei”.

Dnul Emanuil Măglaș a promis a-și numi secundanții; ca loc și timp de întâlnire s'a stabilit în conștelegere cafeneaua hotelului „Central” și ora 12 amezai.

Arad, la 15 Martie 1900.

Dr. Ioan Suci.

Din aceste Onor. public se poate convinge pe deplin, că am avut e a face cu un individ, care e prototipul mincinosului, al lașului și al obiectului de dispreț, un salomniator ordinar, cu care oamenii săntiți nu mai pot sta de vorbă.

Arad, la 15 Martie 1900.

Cu distincă stimă:
Iustin Ardelean,
prim-redactor la „Vulturul”.

Nota. Am documente pozitive că dnul Măglaș a umbiat în ruțul capului după secundanți, dar' n'a aflat nici măcar un singur bărbat cinstit care să primească a-și fi secundant. Astfel se explică faptul că pentru a negocia chestii de onoare, a trimis ca „secundant” un om de seama sa: un hamal de stradă.

NOUȚĂȚI

Arad, 16 Martie 1900.

Avis.

Rugăm pe toți abonenții nostri restanțieri să bine voiască a-și achita de urgență datoria ce au către

ADMINISTRAȚIE.

Sinod parochial restaurător

s'a ținut Dumineca trecută aici în Arad, sub înțeleapta conducere a părintelui Gavriil Bodea. După un șir lung de ani de ceartă și răsvrătire, în fine am avut dulcea mângâiere de a vedea restaurată deplin în parochia din Arad pacea și buna înțelegere. Acest sinod ne-a dovedit-o aceasta pe deplin: Domni, meseriași și țeranii s'au înțeleas ca frații, și la cuvintele frumoase ale părintelui Bodea, dar' mai ales la însuflețitoarele sfaturi pentru iubirea de neam și biserică ale dlui Dr. Nicolau Oncu, comitetul și epitropia parochială s'au ales cu unanimitate între voioase strigări de „să trăiască!” — Era de mult dorită și așteptată aceasta conglăsuire frățească aici, în Arad. — Lăudăm pe baviții nostri conducători, cari prin înțelepciunea lor au adus pacea în biserică, dar' lăudăm mai ales pe bunul nostru popor, care a înțeles sfaturile adevărate și le-a primit în inima sa. Aci dăm numele membrilor aleși în comitet, epitropie și sinodul protopopesc; în comitet s'au ales:

- Dr. N. Oncu, Dr. G. Vuia, Nic Mareu, R. Ciorogar, I. Luca, S. Raicu, S. Anciu, I. Hrbay, N. Ștefu, G. Bodea, Tr. Vățianu, I. Petrovițiu, I. Moldovan, A. Moldovan, G. Bogdan, I. Olariu, G. Todorescu, G. Niga, I. Simu, A. Ciunganu, V. Stoicu, D. Dobreu, I. Moise, G. Curticean, George Curticean, N. Mihailescu, I. Dama, Tr. Gligorescu, A. Păcurariu, T. Măcean. — In epitropia parochială: epitrop I. Constantin Don, II. Francisc Rognean, III. Ilie Zasló, IV. Mihaiu Măcinic. — In sinodul protopopesc: Dr. Nic. Oncu, Rom. Ciorogariu, Vasile Paguba.

Alegerea din Belinț îl doare atât de rău pe unii Lugojeni, că nici acum nu pot să uite. Astfel dl Dr. G. Iurca publică atât în „Gazeta” cât și în „Tribuna” o declarație, în care roagă publicul să nu creadă cele ce s'au scris în foaia noastră, deoarece „nu corespund adevărului”. ... Cum așa? N'a fost dl Gherasim Sărb întârit de consistor ca protopop la Belinț? N'a fost oare dl Sărb întrodus în noul său scaun și credincioșii nu l'au primit oare cu mare însuflețire? A, dar pe dl Iurca îl dor cele ce am scris despre amestecul unor Lugojeni în afacerile acestei alegeri? Că d-lor s'au amestecat, o mărturisește chiar d-se, spunând că este plenipotențiat să facă apel la forurile competente, deși la consistorul aradan mai mulți preoți au declarat că n'au dat plenipotență nimănui, așa că zelozii amici ai dlui Brediceanu vor rămâne pe jos și cu apelata. Mai scrie d-se că consistorul a supuse deliberării forurilor con nu se desbată în public, până a ruri nu se vor pronunța. ... Da ce d-lor au scris coloane întregi în

Alegere de notar. In 12 Martie a. c. s'a făcut alegerea de notar de care notariatul se țin comune. Către Lehecani, Poiana și V. Seliște. Către au fost 5, dintre cari tinerul și student în drept și oficer în rezervă doctor Sacota a fost ales cu aclamație. Alegerea a fost condusă de bravul protopop al cercului Vășcău Gavriil Rednic, căruia îi putem mulțumi această alegere bine succasă, alegându-se cel dorit de poporul acestui notariat. La fira alegerii domnul protopop a rostit o vorbă foarte acomedată, indemnând și punându-i în nouul notar soartea poporului din acest notariat. Fimind apoi strașnic „să trăiască conducătorul nostru”.
Ori

Corteziri zadarnice.

gura că dl profesor T. Ceantea a scris în toate părțile, pela cunoscuți de ai sei, recomandându-le să lucreze ca la alegerile pentru Sinod să răușesească oamenii cari se închină fostului episcop, ear nu cei cari au gând să pună umărul și în înțelegere cu noul episcop Goldiș să se adună la liman naia bisericească dată de mal de așa zisele „neamu”.
Mai crede însă oare cineva că d-lor nările sale!
Posta-i lele...

Numire. Ni se trimit spre publicare următoarele rinduri: I. P. S. Sa Episcopul de Oradea-mare *Michail Pavel* a numit de notar districtual al tractului protopopesc de Carei (cottul Sătmar) pe activist și harnicul paroch de Sân-Miclăuș, dl *Vasile Leșanu*, asesor cosistorial și fost profesor la gimnaziul de Beiuș. Instalarea solemnă 'i-s'a făcut în 6 l. c. prin archidiaconul de Sătmar Dr. Felician Bran, fiind de față dl Valeriu Chiș Roșcanu, paroch în Istrău și toți poporenii din Sân-Miclăuș, cari cu vit aclamațiunî l'au gratulat din acest incident pe parochul lor iubit, dorindu-i mulți ani fericii!

Intimpinare. Suntem rugați a publica următoarele: „Veselia” din Arad în Nrul 7 mi a adus și mie supărare. În posta redacției, d-nul Măglaș năpustindu-se asupra dlui I. Ardelean redactorul „Vulturului” se provoacă la mine susținând, că d-nul Ardelean nu remunerază pe colaboratorii sei.

În fața acestei însinuări rog pe dl Măglaș să ieie la cunoștință și rectifice și în „Veselia” d-sale, că de 8 ani trecuți, adevăd dela înființarea „Vulturului”, atât ca colaborator extern, cât și ca colaborator intern, dl Ardelean m'a remunerat peste așteptările mele în mod cinstit și la chip gentil, ear' față de persoana d-sale am în totdeauna numai sentimentul et mai și al recunoștinței mele înalte.

Don Ramiro.

Lucruri slabe. Ni-se scrie în 13 Febr. a. c. damele meseriașilor din Nădlac au arangiat o petrecere, la care însă, în urma scopurilor curat neromânești, damele române au declarat că nu iau parte nici la arangiere, nici la petrecere. Durere însă, că s'au aflat și de acelea, cari neluând în seamă scopul urmărit de această petrecere, au luat parte. Că ce le-a putut indemnă a călca în picioare hotărârea celorlalte, nu știu; dar' atâta știu, că locul nu l'a fost acolo, unde numai bine nu s'a vorbit despre națiunea noastră, ci din contră a fost luată chiar în bătaie de joc; dar' cine a fost cel mai cu vâlvă la petrecerea amintită? Acesta a fost măiestrul Arcadie Olariu, care își dă aierul de a fi unul din cei mai iscusiți măiestri. Acest domn nu numai că a luat parte la amintita petrecere, dar' a și declarat la acea petrecere, că el nu este Olariu, ci „Ollár” și că trăind în Ungaria, nu este Român, ci Ungur. Dl Ollár însă este, precum știu, și membru în direcțiunea institutului „Nădlăcana” și presupuneam despre dl președinte al institutului, că poate fără voie suferi astfel de oameni pe lângă sine, când numitul mai ieri alaltăieri era declarat în foate de naționalist bun. Atragem atențiunea dlui președinte al institutului asupra purtării dlui măiestru Arcadie Ollár. Tot asemenea s'a purtat și flica sa Rozica, de unde ușor ne putem explica simțemintele ce nutrește dl Ollár față de națiunea sa românească, de care se lapădă. Tot ca dlnsul merită înfierare și un alt măiestru român, care de asemenea s'a făcut cu purtarea ce-o are: spre disprețul nostru. El se cheamă: dl Stefan Zlărnoiu, care fără permisiune ministerială și-a schimbat numele în Zornay István, deși trăiește exclusiv de pe pielea Românilor fiind el slujbaş la societatea de înmormântare românească, de unde are anual câte 250—280 fl.: și el precum și flica lui, Agneska, au luat parte la această petrecere. Au mai luat parte și Ioan Zloviciu, Petru Negreu și vro câțiva sodalii români, cari însă nădăjduim că pe viitor își vor îndrepta purtarea, că numai cinste nu fac neamului astfel de mișdite.

Privitor ul.

40 de oameni periți în foc. Într'un suburbiu al orașului New York s'a aprins zilele trecute un edificiu cu șase caturi și focul s'a extins atât de repede, că locuitorii dintr'insul numai cu mare greutate au putut să-și mântuie viața. Cu toate acestea 40 de oameni au perit în foc, mai ales Italiani.

Posta redacției.

P. Muțiu, Elisabetin, Timișoara Pentru insultele ce apar în acea fișică nu e nevoie să-ți iai nici satisfacție nici vre-un

răspuns să dai. Asemenea lucruri nu le ia în seamă, ci simplu treci înainte.

L. T. Gy. Varșand. Da, se poate. I. Morcan, Bistrita. N'are drept notarul să facă acel lucru. — Il poți ptri la viciăpan. — Fă cerera la direcția financiară, dacă notarul diu aceea comună nu a șters birul de pe pământul vindut.

Socolari. Dacă se petrec neregularități în trebile bisericești, faceți arătare la consistor.

S. Encs, Solnoc Dobăca. Vedem suferințele nedrepte ce vin asupra D Voastră din partea notariului. Nu se pot publica însă fără subscriere, și când ne scrii, scrie-ne numai pe o lature.

Draufanul. Cel puțin noi trebuie să știm cine ești.

Măscă. Bine v'ați purtat la alegere pentru antistia viilor. Trist, dacă preotul a ținut cu Ungurii!

Sicula. Faceți arătare la consistor, că lucrurile acestea acolo se pot lecu.

Posta administrației.

D-lui Vasilie Mateiu în Sintesti: Fă arătare la oficiul postal; după lege trebuie să fie aspru pedepsit.

D-lui Eutimiu Bugariu, Invășător, Perkoszoava,

D-lui Moieș Borchescu, t'm.: Am primit. Vă mulțămim.

Dlul George Halmagian în Măderat: Sunteți plătit până la prima Iulie 1900.

Dlul T. D. în Hususău: Pe anul acesta vă cerem și noi.

Dlul G. K. în Petegd: Comande de cărți se efectuează numai după primirea banilor prin mandat postal.

Dlul Ioan Reu în Blăjel: Din trecut n'aveți datorie, ci numai a renoi abonamentului pe anul acesta 1900, ceea-ce cerem și noi în hârtia „roșie”, fără a vă vătăma.

Răsboiul buro-englez.

Știrile de peste săptămână, so-site peste Londra, spuneau, că capiil celor două republici africane ale Burilor au stăruit pe lângă guvernul englez, ca să facă pace și să înceteze a mai versa atâta sânge.

Privitor la aceasta cu data d- 15 Martie se telegrafează din Londra:

„Răspunsul primului-ministru englez Salisbury. La propunerile de împăcare ale presidenților Krüger și Steyn, a sosit Lunia trecută la Pretoria. În urma acestora cei doi presidenți au desbătut împreună răspunsul Engliei și au hotărât amândoi, ca să continue răsboiul.

Intreg poporul bur a intimpinat cu mare însuflețire această hotărâre a presidenților și o consternație generală cuprinsese pe Burii aflând de răspunsul brusci și sumeș al lui Salisbury la propunerea de împăcare. Burii sunt gata să folosească toate mijloacele, ceea-ce până acum încă n'au făcut, — pentru-ca să-și ducă la biruință cauza lor sfântă, și, la tot cazul, să facă pe Anglia, ca s'ump de tot să plătească ori-ce pas pe teritoriul celor două state libere.

Din New-York cu data 15 l. c. se telegrafează, că ziarul de-acolo „Evening Journal” a primit dela presidentul Krüger următoarea telegramă cu datul 13 Martie:

„Burii numai morți vor depune armele. Trupele noastre se întorc la cea dintâiu linie de apărare, pe pământul patriei lor. Răsboiul din Natal n'a adus un folos cu mult mai mare, de cum noi am așteptat. Nici-odată Englezii nu vor ajunge până la Pretoria. Burii, presidentul Styn, generalul Joubert și eu, cum și toți ceilalți, una simțim. Neînțelegeri între noi nu sunt. Dumnezeu să ne ajute”.

O altă telegramă cu datul 15 l. c. din Ladysmith vestește:

Din isvor domn de credință se raportează, că la împreunarea munților Smeul și Briggars Burii țin ocupate și foarte întărite mai multe locuri, având mai multe tunuri puternice.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Șirlianu.

H. Rosenblüh și soț,

în Arad, Piața-Libertății 19.

**Novitățile noastre în
stofe de primăvară**

au sosit și le avem în asortiment bogat

Mostre în provincă trimitem gratuit.

Se pot căpăta în mare asortiment: covoare, perdele, plapome, saltele de cea mai bună calitate.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

Păuză și păzături pentru masă, stergare, damasce și stafire (truse) pentru mirese le avem și o li d confectionate și în asortiment bogat și în manent în deposit.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

Croazi împletit de robi pentru dame, bărbai și copii, pe lângă toate acestea contribuă a preferențelor, procurându-i în condiții favorabile, în vîndem și mai departe tot cu preferențele cele vechi.

Mănuși glace de Praga pentru dame, cu trei nasturi, părechia . . . . . 85 cr.
Veritabile mănuși de Carlsbad pentru dame, cu patru nasturi, părechia . . . . . 95 cr.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

425 1—7

Conducătorul prăvăliei: George Jankovits.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 2—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni :

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;
2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cidnad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de întabulare.

Provoacă-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

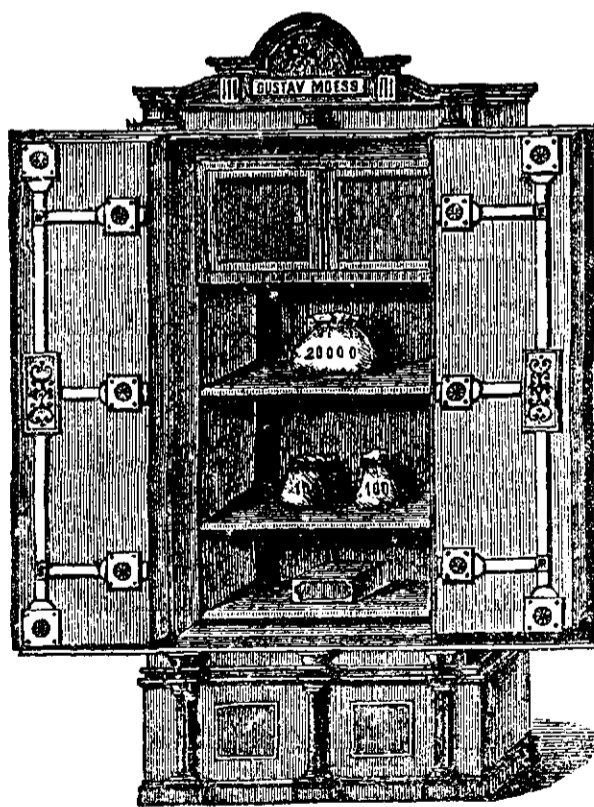
Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220—66

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Fabrică de Casse.

În atelierul meu se construiesc

Casse de fer

obiceinute, din cel mai solid material, sigure contra focului și spargerei.

Casse-Panzer

pentru bănci, construite din cel mai veritabil oțel.

Orice spargere e absolut imposibilă fie cu ori-ce instrument anume meșteșugit pentru scopul acesta.

Garantez pe deplin că în termen de 24 ore aceste casse nu se vor putea deschide.

Rog deci On. public, care are trebuință de Casse de fer, să mă onoreze cu încrederea și cu comanda sa, asigurându-l că va fi pe deplin satisfăcut.

Pentru biserici și comune liferez casse pe lângă solvire în rate după învoială.

Lista prețurilor gratuit și franco.

Cu disti să stima:

GUSTAW MOESS

fabrică de casse

SIBIU Strada Poplăcei-mari Nr 8.

366—15